

Kättesaadavus ja kvaliteet

Katrin Rehema – Eesti Arstide Liit

Arstiabi kättesaadavus on olnud probleemide probleem pikka aega. Võrdusmärgi oleme harjunud panema kättesaadavuse ja raha vahele – mida rohkem ostab haigekassa juhtusid, seda paremini pääsevad patsiendid ravile. Ega see vale olegi, aga ravivad ikka arstid, mitte eurod.

Arstide olemasolu ja nende katkematu valmisolek tööd teha on justkui sama iseeneestmõistetav ja igavene nagu päike, mis meie planeeti elus hoiab. Sügaval ajusopis on küll hägune teadmine, et päike võib kunagi ära kustuda, aga see juhtub nii kauges tulevikus, et pole mõtet muretseda.

Et arstid võivad ära kaduda juba veidi enne päikese kustumist, sai selgeks 7–8 aastat tagasi, kui välismaale lahkumine hoogsalt suurenes. Siis hakati tõemeeli rääkima arstiteaduskonna ja residentuuri lõpetajate sundsuunamisest Eestisse. Nüüdseks on selgeks saanud seegi, et praänik on piitsast nii mõnusam kui ka tõhusam. Väljaränne on vähenenud samas tempos iga-aastase palgatõusuga, kindlustunnet tuleviku suhtes ja motivatsiooni kodumaale jääda on lisanud nii järjestikused kollektiivlepingud kui ka tervishoiu rahastamise suurendamine.

Maailma arstide liit lisas 2017. aastal tänapäeva arstivandesse, Genfi deklaratsiooni punkti: „Ma hoolitsen oma tervise, heaolu ja oskuste eest, et pakkuda parimat abi“.

Ka tuletõrjujatel on reegel, et pea ees tulle tormata ei tohi, hädasolijate aitamiseks tuleb kõigepealt ennast elus ja tervena hoida. Kardan, et meie arstidel on praeguse töökorralduse juures sellest põhimõttest väga raske kinni pidada. Oma oskuste eest veel kuidagi õnnestub hoolt kanda, kuigi

ka täienduskoolituse võimaluste parandamiseks on riigil ja tööandjatel veel palju ära teha. Aga arsti tervis ja heaolu?

Ebareeglipärane tööaeg ja öövalved on riskiteguriks paljudele tervisehäiretele – südamehaigused, diabeet, ülekaal, vähk, depressioon –, aga ka sotsiaalsetele probleemidele. Nädalavahetustel ja öhtutundidel peavad tervishoiutöötajad koos pereliikmete ja sõpradega vaba aja veetmise asemel sageli tööl olema. Põhjamaades on lisatasu puhkepäevadel töötamise eest tavapärase, meil mitte, aga uue kollektiivlepinguga on tööandjatele selleks ettepanek tehtud. Võib ju küsida, kas siis raha võtab need riskid maha? Ei võta, kuid annab vähemalt võimaluse nappi puhkeajaga kvaliteetsemalt sisustada.

Arsti tervis, heaolu ja oskused on alus, et patsiendid ei saaks mitte ükskõik missugust, vaid parimat arstiabi, teiste sõnadega – neist sõltub suurel määral ravikvaliteet. Eesti meditsiin ei pea oma taseme pärast häbenema, seda hoida ja parandada aitaks kindlasti parem töökorraldus ja arstideõdede töö väärtustamine.

Traditsioonilisi arstide päevi võib tingimisi nimetada tohtrite teraapiaseansiks ja ravikvaliteedi edendajaks – täiendust saavad oskused ja loodetavasti paraneb tänu puhkehetkedele ja positiivsetele emotsioonidele ka tervis ning heaolu. Tänavu muutsime Tallinna ühe popima konverentsipaiga kaheks päevaks tõeliseks meditsiinikultuurikatlaks, kuhu kogunes üle 700 osaleja. Keedetud supp sai tummine ja maitsev, järgmistelt lehekülgedelt saab lugeda mitmeid artikleid konverentsil käsitletud teemadel, neile tuleb lisa ka juunikuu numbris.

Katrin Rehema